

τὸ βουργαρέλι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΟΥ ΑΡΤΑΣ «ΤΟ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙ»

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΧΡΟΝΟΣ 10ος ● ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΕΙΔΙΣΥ 18, 106 78 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ. 36.25.652 ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 46 ΜΑΡΤΙΟΣ 1986

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ

Πήραμε από τον κ. Δημήτριο Φ. Καρατζένη και δημοσιεύουμε ευχαρίστως το γράμμα που ακολουθεί και είναι κείμενο - ανταπόκριση από το Βουργαρέλι - δημοσιευμένο στο περιοδικό «Τζουμέρκα» του Σ/μβρίου 1925. Το πρώτο αναφέρεται σύντομα στη ζωή και το δεύτερο στον πρόωρο τραγικό θάνατο του εξαιρετού επιστήμονα και θαυμάσιου ανθρώπου, χωριανού μας καθηγητή Χρήστου Ν. Λαμπράκη.

Σε επόμενο φύλλο της εφημερίδας μας θα επανέλθουμε με περισσότερα στοιχεία από τη ζωή και το έργο του και με αναμνήσεις ανθρώπων που τον γνώρισαν και τον θυμούνται.

Κύριε Διευθυντά της εφημερίδας «Βουργαρέλι».

Αυτές τις ημέρες είδα σε ένα παλιό περιοδικό του έτους 1925 μιαν ανταπόκριση από το Βουργαρέλι σχετική με τον τραγικόν θάνατον ενός εξόχου επιστήμονος του 43ου Χ. Ν. Λαμπράκη. Με συνεκλόνησε βαθειά το δράμα της ψυχής του λαμπρού αυτού επιστήμονος και κόσμημα των Ελληνικών γραμμάτων και ήθελα να αναδημοσιευθώ εις την εφημερίδα της πατρίδος του, γι' αυτό σας αποστέλλω φωτοτυπίαν της. Ήθελα όμως να προσθέσω, επί τη ευκαιρία αυτή και τα εξής. Από της ιδρύσεως του Γυμνασίου Άρτης το 1882 μέχρι του 1922 μόνον εξ μαθηταί του ετελείωσαν το Γυμνάσιον με άριστα. Και ήταν πολύ α-

κριβοί οι βαθμοί τότε. Δεν ήταν εύκολον να περάσης το 8. Για την ιστορία αναφέρωμεν τα ονόματά των που είναι όλοι Τζουμερκιώτες. Στέφανος Παπαδιάς από Κοκουύλια, Χρίστος Ν. Λαμπράκης από Βουργαρέλι, Χρίστος Καρατζένης από Πράμαντα, Θηρεσία Σερβετά εκ μητρός Καλαρρυτιώτισσα, Ελευθέριος Κοτσαρίδας από Βουργαρέλι και Κωνστ. Στεργιόπουλος από Μελισσουργούς. Ο Χρίστος Λαμπράκης ετελείωσε το Γυμνάσιον Άρτης κατά το σχολικόν έτος 1899 - 1900 με το βαθμόν 9,24/33 άριστα.

Ακολούθησε την Φιλοσοφικήν Σχολήν και αφού μετεκπαιδεύθη εις Πανεπιστήμια του εξωτερικού επέστρεψε και δια Β.Δ. της 16-9 (ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελ. 2)

ΧΡΗΣΤΟΣ Ν. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελ. 1)
1908 δημοσιευθέντος εις το Φ.Ε.Κ. της 19 ιδίου μηνός και έτους διωρίσθη ελληνοδιδάσκαλος εις το Σχολαρχείον Άρτης εις το οποίον Σχολάρχης ήτο ο Γ. Νούσιος. Μετά τετραετίαν περίπου δια Β.Δ. της 13-1-1912 ύστερα από πρότασιν του Εποπτικού Συμβουλίου Μ. Εκπαιδεύσεως προήχθη εις καθηγητήν του Βαρβακείου Γυμνασίου Αθηνών (ΦΕΚ 11/17-1-1912).

Το Εποπτικόν Συμβούλιον της Μ. Εκπαιδεύσεως την εποχίν εκείνην το αποτελούσαν οι κάτωθι καθηγηταί Πανεπιστημίου, Γ. Αγγελόπουλος Νομικός, Γ. Δερβές, της Θεολογίας, Γ. Φωκάς Ιατρικός, Ι. Χατζηδάκης Μαθηματικός, Σ. Λάμπρος Φιλοσοφικός, Α. Σκιάς Φιλοσοφικός, Ν. Αποστολίδης Φυσικός (ΦΕΚ 108/1911).

Από το 1919 έως το 1924 μετεκπαιδεύθη εις τα Πανεπιστήμια Βασιλείας, Μονάχου και Βερολίνου και όταν επέστρεψε διωρίσθη Γενικός Επιθεωρητής Α' Εκπαιδευτικής Περιφέρειας θέσιν την οποίαν

δεν ανέλαβε γιατί είχε κλονισθή η υγεία του ιδίως μετά τον θάνατον της συζύγου του.

Τον Σεπτέμβριον 1925 εδημοσιεθη εις το Πρωτοδικείον Αθηνών η διαθήκη του. Δι' αυτής το μέγιστον μέρος της εκ 2 εκατομ. δραχμών περιουσίας του εκληροδότησε εις το Πανεπιστήμιον της Γενεύης πατρίδος της συζύγου του παρ' ης εκληρονόμησε την περιουσίαν αυτήν, επί τω σκοπώ όπως ιδρυθή έδρα διδασκαλίας των ελληνικών γραμμάτων και ίδια Βυζαντινής και Ελληνικής Φιλολογίας, ώρισε δε ότι, εάν υπάρξη πλεόνασμα εκ του ποσού αυτού να διατίθεται τούτο εις βράβεισιν επιστημονικών εργασιών με θέματα σχέσιν έχοντα με την Ελλάδα και την Ελληνικήν φιλολογίαν. Το υπόλοιπον της περιουσίας του εκ 500 χιλιάδων δραχμών κατέλιπεν εις τους οικείους, τους συγγενείς, φίλους του και εις άλλα ιδρύματα. Μια αίθουσα του Πανεπιστημίου της Γενεύης φέρει και σήμερα το όνομά του.

Μετά τιμής
ΔΗΜ. ΚΑΡΑΤΖΕΝΗΣ

Εκ Βουργαρελίου

Σύνταξιν Τζουμέρκων

Βουργαρέλι 25 Αυγούστου 1925. Ενώ η ζωή του χωριού μας επερνούσε ήρεμος και ομαλή, τραγικόν γεγονός, πρωτοφανές εις τα χρονικά του τόπου, ήλθε να διαταράξη την γαλήνην της κοινωνίας. Την 22αν τρ. ο Καθηγητής Χρ. Ν. Λαμπράκης, πάσχων από έτους εκ νευρασθενείας - αποτέλεσμα μεγάλης πνευματικής υπερκοπώσεως, - ηυτοκτόνησεν εν τω εξοχικώ συνοικισμώ Σκεδάδων βληθείς δια περιστροφού, καθ' ην ακριβώς ημέραν προητοιμάζετο συνοδευόμενος υπό των εξαδέλφων του Γεώργ. και Χρ. Λαμπράκη, καθηγητών, ως και του Ευθ. Λαμπράκη (λ)γού του Επιστελείου, να ταξειδεύση δι Αθήνας και εκείθεν εις Ευρώπην ίνα υποστή ειδικήν θεραπείαν εις τινα νευρολογικήν κλινικήν. Ο αυτόχειρ αφήκε σημείωμα, εν τω οποίω με πλήρη διανοητικήν διαύγειαν και φιλοσοφικόν πνεύμα εξηγεί τους λόγους της τραγικής αποφάσεώς του. «Η ζωή, λέγει, δεν χαρίζεται. Κατακτάται. Και όταν ο άνθρωπος καταστή ανίκανος να εργασθή δεν έχει προορισμόν και πρέπει να φύγη από τον κόσμον, για να μη γίνεται βάρος στην κοινωνίαν. Από έτους πάσχω από μελαγχολία. Η ζωή μου έγινε αφόρητος έχασα την δύναμιν να εργάζομαι... Με συγχωρείτε για το μεγάλο κακό που σας... κλπ.»

Αμα ανηγέθη ενταύθα τηλεφωνικώς το φρικώδες και θλιβερόν γεγονός έσπευσαν επί τόπου ο Ειρηνοδίκης κ. Μανώλος, ο Αστυνόμος κ. Ζωγράφος, ο ιατρός κ. Αναγνώστου και όλοι οι φίλοι και συγγενείς του. Η συγκίνησις και η συντριβή πάντων όσοι είχαν γνωρίσει τον αλησμόνητον Χρήστον υπήρξε σπαρακτική. Κανείς δεν εφαντάζετο το τραγικόν τέλος του.

Ο αποθανών ήτο εκ των σπανίων εκείνων χαρακτήρων του ανωτέρου ηθικού ύψους, οίτινες μόνον τον σεβασμόν και την φιλίαν εμπνέουν. Ήτο λατρευτός από τους φίλους του, το σέμνωμα των οικείων του, καμάρι αληθινό της πα-

τρίδος του. Μειλίχιος και αγαθός, προσηνής εις πάντας και μετριόφρων διήγειρε την εκτίμησιν των συνομιλητών του. Καθηγητής ων της Φιλολογίας, δημιούργημα της επιμελείας και ικανότητός του, αφήσας εποχίν εις όσα σχολεία διήλθε σπουδάζων, μετέβη εις Ευρώπην προς συνέχισιν των σπουδών του διαμείνας εν Γερμανία, Ελβετία και Γαλλία 5 συνεχή έτη και επιδοθείς ιδιαίτερώς εις την μελέτην της Νεωτέρας Ελληνικής Λογοτεχνίας και Ιστορίας, εκμαθών την Γαλλικήν, Γερμανικήν και Αγγλικήν. Επανελθών πέρυσιν εκ Γενεύης όπου είχε το ατύχημα να χάση την Ελβετίδα σύζυγόν του, γεγονός όπερ επέτεινε την προϋπάρχουσαν νευρασθενείαν του, εδίδασκεν ως καθηγητής εν τω Διδασκαλείω της Μ. Εκπαιδεύσεως και τη Παιδαγωγική Ακαδημία, τω προτάθη δε το παρελθόν έαρ η θέσις του γενικού Επιθεωρητού Αττικής, ην όμως θέσιν δεν ανέλαβε λόγω της επιδεινώσεως της νευρασθενείας του. Ερχόμενος εις τα θυνά της πατρίδας του ήλιπιζεν ότι ο μυροθόλος και ζωογόνος του θουνού και της ελάτης αήρ, η ήρεμος και φυσική ζωή της εξοχής θα επιδράσουν ευνοϊκώς επί του κλονισθέντος νευρικού του συστήματος, αλλά ματαιώς. Η κατάσταση του επεδεινούτο ημέρα τη ημέρα και συγγενείς και φίλοι του του προητοίμασαν ταξείδι αναψυχής θαλάσσιον και μετάβασιν εις Ευρώπην προς θεραπείαν, αλλ' ούτός την παραμονήν της αναχωρήσεώς του ετερμήτισε όσον τραγικά την ζωήν, αφήσας βαθείαν θλίψιν εις ολόκληρον την Κοινωνίαν μας. Η απώλεια του λαμπρού αυτού επιστήμονος, προορισμένου να καθέξη μίαν των ανωτέρων θέσεων εν τω κόσμω των γραμμάτων, αποτελεί κακοτυχίαν και πλήγμα δεινόν εις τον άμοιρον τόπον μας, του οποίου υπήρξεν ευκλεές και τίμιον τέκνον.

Μη επιτραπίσης εκκλησιαστικής κηδείας συνωδευθή παρά πλήθους φίλων και συγγενών εν ιερά συγκινήσει εις τον απέριτον τάφον του όπου ο αδελφικός φίλος του αειμνήστου δημοδιδάσκαλος Γ. Παπαδημητρίου απειραίρησε τον νεκρόν δι' ολίγον λέξεων διακοπτομένων υπό λιγμών τελειώσας ως εξής. «Είν' η ζωή ένα όνειρο φευγαλέας ευτυχίας γεμάτο πίκρες και απογοητεύσεις. Χαρά σ' εκείνον που μπορεί ν' αντιπαλεύση με τις αθλιότητες της ζωής και μόνο τις χαρές της ν' απολαύση! Εσύ καρδιά εναισθητή και μεγαχολική έχασες τη δύναμη ν' αντιδράσης στις σκοτεινές κι απαίσιες ιδέες που μέρα νύχτα στροβίλιζαν στο τόσο άλλως διανγές και οξύ πνεύμα σου. Και μας έφυγες έτσι τραγικά και ανέπλιστα στην ακμή της ηλικίας σου, εσύ το σέμνωμα και η χαρά των φίλων σου, των συγγενών σου η ελπίδα και του τόπου το καμάρι!

Τα γύρω δάση, που τόσω ποθούσες, οι πλαγιές των θουνών που τόσο σε ηλεκτρίζαν, αι θρύσες με το ολόγλυκο κελάρυσμα των κρυσταλλένιων νερών των, που σε εμάγευαν και σ' ενέπνεαν, θα σου είναι αχώριστη συντροφιά γύρω απ' τη ραχούλα του τάφου σου του παγερού. Σβύνει η φωνή μου, τα δάκρυά μου εστείρψαν η φλόγα του πόνου σου να φανερώσουν.

Κοιμήσου τον αιώνιον ταλαίπωρη κι αισθαντική ψυχή! Έζησες. Αλλ' απέθανες όταν αισθάνθηκες πως δεν μπορούσες τον υψηλό προορισμό σου να εκπληρώσης! Η λατρευτή και συμπαθής μορφή σου θα ορθώνεται πάντα ζωντανή εμπρός μας και η μνήμη σου θα είναι αλησμόνητος.

Όρα σου καλή! Το προσφιλές της πατρίδος σου χώμα που μόνος σου εδιάλεξες για να καλύψη το ευγενικό κορμί σου, ας είναι ελαφρόν».

Ο αείμνηστος είχεν αρκετήν περιουσίαν, δι' ην έχει συντάξει Διαθήκην, προβλέπων ίσως το τραγικόν τέλος του κατόπιν της επιδεινώσεως της νευρασθενείας του. Βεβαίως η διάθεσις αυτής θα είναι ανάλογος του μεγαλείου της ψυχής του και του αλτρούιστικού πνεύματος, το οποίον διέκρινεν τον μακαρίτην.

«ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ»

